

Iugoslàvia, calaix de sastre

CARLES SENTÍS

El principi d'intangibilitat de fronteres va ser consensuat per la comunitat internacional pensant en l'Àfrica principalment. L'autor de l'article subratlla la dificultat d'aplicar aquest principi a Iugoslàvia, regió amb unes peculiaritats històriques ben diferents del continent negre, i considera que, a diferència del que passava durant la crisi del Golf, la Comunitat Europea es troba ara en millor situació que l'ONU per evitar la guerra als Balcans.

de les situacions. Per incòmodes i inoportuns que puguin ser els arbitratges, tot és millor que una guerra de la qual tothom en surt malforjat.

Per arbitrar a consciència, s'ha de descabellar la troca i la de Iugoslàvia s'emboïca del dia que mataren el príncep hereu de l'Imperi Austro-hongarès. Aquells trets que iniciaren la guerra del 14-18 ressonen encara. En el Tractat de Versalles els aliats no solament es van equivocar en penalitzar econòmicament el poble alemany —el kàiser n'era el principal responsable—, sinó que van castigar, a efectes de territori encara més cruelment, Àustria. El seu Imperi s'havia d'anul·lar com a tal, però no es podia deixar Viena com una gallina desplomada. Se la bandeja sistemàticament i es van equivocar, els aliats, de futur enemic: havia d'ésser d'Alemanya d'on sorgiria el perill i no pas d'Àustria, que mai no s'havia presentat tan bel·licosa com la terra dels prussians. Tota una escola d'historiadors —al seu capdavant, el francès Bainville— sostenen que si Àustria no hagués estat una Monarquia catòlica, no

s'hauria vist abatuda per una mena de conjunció entre els laics francesos —Clemenceau— i protestants, especialment americans, —Woodrow Wilson—.

Amb els retalls de nacionalitats que havien estat secularment sota Àustria i altres que paral·lelament havien viscut sota els otomans, es forjà un sac mal girbat que s'encomanà al major domini de Sèrbia, país client de França. ¿No té, a París, un carrer principalíssim: Pierre Ier de Servie? La forçada combinació austro-hongaresa fou substituïda per un altre Estat, autèntic calaix de sastre. L'invent iugoslau va consistir a substituir, doncs, com diuen els castellans, "un roto por un descosido". L'afany de pau de la primera postguerra i la presència d'una Monarquia que quan és respectada i respectada pot lligar factors heterogenis, va fer que Iugoslàvia mantingués més malament que bé (recordem l'assassinat del rei Alexandre a la Cannebière marseillesa) la seva existència fins a la Segona Guerra Mundial. Aleshores hi va haver una innegable unitat contra els alemanys, però aquest sentiment ge-

neral va ser utilitzat a la postguerra, pel comanament únic i dictatorial del règim comunista. Molta gent creia que a la mort de Tito es produiria la disgregació, però no havia de ser així, perquè des d'Eslovènia a Montenegro tots temien que qualsevol dissensió fos aprofitada per a la intervenció soviètica, que Tito havia sabut esquivar. De Tito se'n va voler fer un símbol unitari que perdurés després de la seva mort. Això es veu físicament quan es visita el seu memorial sacralitzat probablement a imitació del que té Kemal Atatürk a Ankara, més o menys inspirat en els mausoleus faraònics. La caiguda del Mur de Berlín aixecà l'eventual hipoteca soviètica i obrí una situació que per diferents fets exteriors i la paciència dels més occidentals —puix que la governació ve dels serbis— s'ha mantingut un equilibri cada dia més inestable fins avui.

Els representants dels països de la CE, reunits a Luxemburg per parlar de la defensa europea, haurien de pensar que no hi ha millor defensa que prevenir l'ofensiva. I aquesta pot venir, com tantes altres vegades a la història, dels Balcans, des d'on amb les seves guerres han involucrat, d'una manera o altra, els països més occidentals de la mateixa Europa. Si Albània ha suposat un problema per als italians, imaginem-nos que pot suposar una guerra —que encara se'n diria civil— a Iugoslàvia, on hi ha dues nacions —Eslovènia i Croàcia— tan identificades amb les seves veïnes del cantó occidental. Se'm feia difícil, a Eslovènia, imaginar-me que no era a Àustria. I quant a Croàcia, sobretot a la costa —Dubrovnik—, la petja de la República veneciana es palpa per totes les parets.

Carles Sentís és periodista i escriptor

Crònica de fi de segle

JOSEP MARIA SUBIRACHS

En les línies següents es denuncia obertament l'art d'avantguarda buit i demagògic que prolifera en els nostres dies. L'autor fa corresponsables d'aquest despropòsit la falta de creativitat dels artistes i la convivència dels crítics, que s'han convertit en "dictadors absoluts".

trens es toquen, són en el fons la mateixa cosa: falta de creativitat.

Els termes que alguns comentaristes d'art fan servir amb més assiduïtat per justificar els productes que veuen de bon grat són l'experimentació, la investigació i la recerca, però la recerca de què? Motes vegades consisteix simplement a mostrar-nos formes i textures produïdes de l'atzar i de la improvisació. Si solament es tracta d'experimentar amb els materials, l'interès és ben limitat, ja que la matèria i la tècnica són només el llenguatge que serveix per a comunicar les idees i si no n'hi ha cap d'enriquidora l'espectador es troba estafat.

Aquest crítics, utilitzant una literatura sublim fins a la cursileria, es preocupen d'ensinistrar-nos sobre les excel·lències de la música aleatòria

i electroacústica, el fons filosòfic dels acudits de la poesia concreta, les pensades de l'art conceptual o el que no sabem veure en la plàstica abstracta. És ben paradoxal que l'abstracció, que va néixer amb el desig de netejar d'anècdota i literatura l'obra plàstica, tingui tanta necessitat de literatura per dissimular la seva freqüent vacuïtat. A més, especialment en el nostre país, aquests apòstols del no-res s'autoerigeixen en propagadors de la veritat, en dictadors absoluts, en jutges severs, organitzen actes de fe, processos i processons i condemnen amb rigor els culpables de desviacionisme.

És evident que som descendents de l'època dels ismes i seria injust considerar negatius els seus fruits i aportacions. Per altra banda, seria estúpid considerar genials les obres que insis-

teixen a continuar un llenguatge fàcil i avorrit, els autors de les quals són uns mediocres seguidors de les avantguardes de la primera meitat del segle. D'una manera paradoxalment *pompier*, repeteixen els seus productes pretenciosament creatius i revolucionaris quan solament són rebequeries d'immaduresa i elementals acudits.

Preveure avui el definitiu desemmascarament dels *sastres de l'emperador* és difícil, perquè en una època en la qual es busca el mínim esforç possible, aquests productes, per fàcils, tendeixen a fer-se crònics i a sobre permeten als crítics en qüestió demostrar la seva sapiència per damunt dels pobres mortals. De tota manera, murs més infanquejables hem vist caure els darrers temps. Si no fos així, amb tants textos, articles, comentaris, catàlegs, opuscles i llibres s'aconseguiria coaccionar la història i s'arribaria al convenciment que el gargot i la ferralla són la metàfora sublim dels nostres problemes existencials o de les nostres necessitats metafísiques.

Espero que tot això no sigui més que un malson i confio que el futur jutgi amb justícia les obres i dictami quines són les que mereixen ésser representatives de la nostra contemporaneïtat.

Josep Maria Subirachs és escultor

bústia

Els lleons, a l'Àfrica

Als diaris d'aquests dies es parla de l'escàndol de contraban d'animals d'altres indrets al Rieleón Safari d'Albinyana.

Quin espectacle és anar a veure pobres animals fora del seu hàbitat? Qui és capaç d'anar a un recinte on els animals són tractats mercantilísticament i estan en la més ínfima de les condicions?

La millor forma que aquestes coses desapareguin és prescindint-ne. Qui vulgui veure lleons que vagi a l'Àfrica. No és que estiguin allà més ben tractats, però almenys són a casa seva. **Carlo-Giménez. Barcelona**

Terrassa, capital

En relació a la informació publicada el passat diumenge

dia 16 de juny a la pàgina 10 del diari AVUI, que incloïa un mapa comarcal de Catalunya amb el signe de les alcaldies de les capitals de comarca, em plau informar-lo que la ciutat de Terrassa comparteix amb la de Sabadell la capitalitat de la comarca del Vallès Occidental.

La ciutat de Terrassa no surt a l'esmentat mapa, tot i que el Parlament de Catalunya va aprovar el 20 de desembre de 1989 el definitiu mapa comarcal de Catalunya amb la cocapitalitat compartida al Vallès Occidental entre Sabadell i Terrassa.

No és la primera vegada que es produeix aquesta ommissió de la ciutat de Terrassa en els mapes comarcals, fins i tot en els editats per alguns departaments de la Generalitat, que semblen ignorar la llei en vigència.

El Vallès Occidental és, a hores d'ara, l'única comarca

catalana de la qual dues ciutats comparteixen la capitalitat. D'acord amb la llei, el nou Consell Comarcal, que es constituirà d'acord amb els resultats de les eleccions municipals celebrades el 26 de maig, s'instal·larà a la ciutat de Terrassa.

La ciutat de Terrassa no sent satisfeta amb l'actual règim de cocapitalitat i reivindica la divisió de l'actual comarca del Vallès Occidental i la creació d'una comarca pròpia diferenciada. Així va manifestar-ho l'alcalde, senyor Manuel Royes, dissabte passat amb motiu de la seva reelecció. Ara, però, d'acord amb la llei d'ordenació territorial en vigor, Terrassa i Sabadell comparteixen la capitalitat del Vallès Occidental. **Jaume Valls i Vila, cap del departament de Comunicació de l'Ajuntament de Terrassa. Terrassa (Vallès Occidental).**

Canvis de metge

El febrer de l'any passat, el doctor Hussan Al-Din Mohammad va ocupar el lloc del difunt doctor Josep Bofill a l'ambulatori de Ripollet de la Seguretat Social.

El doctor Hussan s'ha guanyat l'afecte dels seus pacients, ja que és un metge que escolta i demostra interès humà, a més de ser un professional eficient.

Per aquest motiu, en tenir notícia que el volen canviar, hem recollit firmes per tal d'evitar-ho i les hem lliurats a la inspecció, però l'inspector ens ha dit que no pot fer res en aquest tema.

No ens agrada la moda burocràtica d'anar canviant els metges abans que puguin arribar a conèixer els seus pacients. Sembla que en un futur podrem triar el metge que voldrem. Què podem fer ara

a Ripollet per tal que ens segueixi atenent un facultatiu que en una mica més d'un any s'ha guanyat, amb el seu treball i personalitat, el reconeixement de tothom? Qui té competències en aquest tema? **Maria Martínez i Montagut. Ripollet (Vallès Occidental).**

Un concert memorable

El propassat dia 14 de juny va tenir lloc al Palau Sant Jordi el macroconcert de l'any. Sau, Els Pets, Sopa de Cabra i Sangtràit van demostrar un cop més el bon funcionament del pop-rock català.

Eren tres quarts de deu de la nit quan s'apagaven els llums del Palau i quan l'atenció de 22.104 persones se

centrava en un punt determinat: l'escenari. Perquè Sau, un dels triomfadors de la nit, inaugurava en aquells moments la gran festa del concert. Quan en Carles i en Pep eren encara una ombra plena de fum a dalt de l'escenari, una pluja de braços i veus inundava el Palau sencer. Per a mi, aquells moments són inoblidables, perquè sento una admiració especial per aquest grup. Però he de dir també que tots quatre grups van triomfar gràcies a un públic formidable que sap apreciar molt bé la qualitat.

Des d'ací, voldria fer arribar la meua enhorabona a tots aquells que d'una manera o d'una altra van participar en el concert, però molt especialment a tots els components del grup Sau. Felicitats!!! **Teresa Guasch i Recolons. Mollet del Vallès.**